

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/86/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111231028
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8111231028.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a z členov senátu JUDr. Branislava Brezu a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176 proti žalovanému K. V., nar. XX.X.XXXX, bytom naposledy bytom X., A. XXXX/X, zastúpenému opatrovníčkou M. H., súdnou tajomníčkou Okresného súdu V., o zaplatenie 1.263 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 8C 53/2012-65 zo dňa 15.1.2013, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku o trovách konania.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len súd prvého stupňa) zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 373,64 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,024 % denne od 26.05.2009 do zaplatenia, to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania

Vychádzal zo zistenia, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia 1.263,56 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,024 % denne z čiastky 1.259 Eur odo dňa 26.05.2009 až do zaplatenia, a to všetko titulom nesplateného úveru. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca na základe úverovej zmluvy č. 3708123253 poskytol žalovanému, ako dlžníkovi, peňažné prostriedky vo výške 829,85 Eur, ktoré bol žalovaný povinný žalobcovi vrátiť v 60 mesačných splátkach po 28,51 Eur, teda spolu 1.710,06 Eur. Napriek tomu, že v ustanovení zmluvy je uvedená ročná percentuálna miera nákladov vo výške 38,80 %, z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalovaný je povinný vrátiť žalobcovi viac ako jeden násobok tých finančných prostriedkov, ktoré mu boli na základe zmluvy poskytnuté (predmet úveru predstavuje len 48,52 % z celkovej ceny úveru). Uvedenú skutočnosť považuje súd za neprijateľnú podmienku, pretože vytvára značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného, ako spotrebiteľa. Z obsahu úverovej zmluvy nie je zrejmé, z akého dôvodu celková cena úveru (1.710,06 Eur) prevyšuje v tak výraznej miere peňažné prostriedky, ktoré žalobca poskytol žalovanému (829,85 Eur), resp., či tento rozdiel je tvorený len úrokmi, alebo sú v tomto veľkom rozdielne zahrnuté aj rôzne poplatky, prípadne plnenia, ktoré si žalobca zahrnul do ceny úveru predikujúc potencionálne neplnenie úveru zo strany dlžníka (odporcu) už v čase podpísania úverovej zmluvy. Akokoľvek, súd tieto ustanovenia zmluvy týkajúce sa výšky a počtu splátok považuje v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka za neplatné. V zostávajúcej časti je úverová zmluva platná s tým, že úver je tak bezúčelný.

Z vykonaného dokazovania ďalej súdu nepochybne vyplynulo, že peňažné prostriedky vo výške 829,85 Eur boli žalovanému vyplatené a žalovaný z týchto peňažných prostriedkov splatil sumu v celkovej výške 456,21 Eur. Z tohto dôvodu súd v zmysle § 497 Obchodného zákonníka uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 373,64 Eur, čo predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom a jeho splatenou časťou (829,85 Eur mínus 456,21 Eur) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Žalobca poukazoval na skutočnosť, že mu vzniklo právo na zaplatenie zmluvnej pokuty v zmysle § 3 Hlavy 14 úverových zmluvných podmienok, nakoľko žalovaný tým, že nezaplatil úver riadne a včas, porušil svoju povinnosť vyplývajúcu z úverovej zmluvy. Dojednanie o zmluvnej pokute však nie je súčasťou úverovej zmluvy č. 3708123253, ktorá je oboma účastníkmi podpísaná. Z uvedených dôvodov nebolo možné akceptovať tvrdenia žalobcu o dojednaní zmluvnej pokuty, a preto súd žalobu v tejto časti ako nedôvodnú zamietol.

Žalovaný nezaplatil žalobcovi úver riadne a včas, čím sa dostal do omeškania s plnením peňažného záväzku, a preto súd v zmysle ustanovenia § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka priznal žalobcovi úroky z omeškania v ním uplatnenej výške 0,024 % denne (8,76 % ročne) z dlžnej sumy 373,64 Eur počnúc od 26.05.2009 (deň nasledujúci po zosplatnení úveru) do zaplatenia.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.. Žalobca bol v konaní úspešný len čiastočne, pričom jeho úspech a neúspech reprezentovaný zamietavým výrokom súdu je približne rovnaký. Preto súd v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p. rozhodol o trovách konania tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti rozsudku, a to proti výroku o zamietnutí žaloby a proti výroku o trovách konania, podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, a to tak, že návrhu žalobcu vyhovie v celom rozsahu, resp. ho zruší a vec vráti na ďalšie konanie. Poukázal na to, že úverová zmluva obsahovala údaj o výške RPMN, preto nie je možné poskytnutý úver sankcionovať tým spôsobom, že je bez úrokov a poplatkov. Má za to, že výšku úrokov, ktorá je cenou plnenia, nie je možné považovať v zmysle § 53 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka za neprijateľnú podmienku. Uviedol, že v úverovej zmluve bol uvedený aj úrok, ktorý žalovaný ako spotrebiteľ žalobcovi zaplatí. Vzhľadom na to, že išlo o telefónnu pôžičku, ktorá bola odoslaná na podpis žalovanému, mal žalovaný dostatok času na oboznámenie sa s dotknutou úverovou zmluvou. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 3/2011, ktorý považoval dohodu o výške úrokov nad 13,84 % ročne za absolútne neplatnú a zároveň aj určil primerané úroky. Záver súdu o tom, že ustanovenia o zmluvnej pokute, ktoré boli upravená v úverových zmluvných podmienkach, neboli dojednané písomne, nepovažuje za správny. Má za to, že súčasťou písomne uzavretej zmluvy sa stávajú aj tie listiny, ktoré sú označené v rámci zmluvných dojednaní za súčasť zmluvného textu, hoci neboli podpísané.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené. Predmetom preskúmania rozsudku súdu prvého stupňa nebol výrok o vyhovení žalobe, ktorý nebol odvolaním napadnutý a nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd vyzval účastníkov konania v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. k vyjadreniu sa k odlišnému právnomu posúdeniu veci, a to k prípadnej aplikácii ustanovenia § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31.12.2007 (ďalej len ZoSÚ).

Zároveň v súvislosti s uvedeným poukázal odvolací súd na to, že ak sa všeobecné obchodné podmienky majú stať súčasťou zmluvy, môže sa tak udiť prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky. Netransparentnú inkorporačnú doložku už súd judikoval ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 135/2012 zo dňa

13.6.2013, „O netransparentnú inkorporačnú doložku ide aj vtedy, ak ju súd uvedie menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy.“)

Žalobca sa k možnému použitiu iného právneho posúdenia veci vyjadril tak, že podľa jeho názoru obsahuje úverová zmluva č. 3708123253 všetky podstatné náležitosti v zmysle § 4 ZoSÚ, teda aj úrok. Tiež má za to, že v zmysle ZoSÚ účinného do 31.12.2007 sa nevyžadovalo uvádzanie ročnej úrokovej sadzby ako podstatnej náležitosti zmluvy v zmysle § 4 ZoSÚ. Uviedol, že úverové podmienky sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy, s ktorou sú technicky spojené, preto podľa jeho mienky je písomná forma zachovaná.

Z obsahu spisu je zrejmé, že medzi účastníkmi konania došlo dňa 15.8.2007 k uzatvoreniu úverovej zmluvy č. 3708123253, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému úver vo výške 829,85 Eur (25.000 Sk), ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 60 mesačných splátkach po 28,51 Eur (859 Sk). Ročná percentuálne miera nákladov bola uvedená vo výške 38,80 %. Žalovaný bol tak povinný zaplatiť žalobcovi titulom poskytnutého úveru celkovo sumu 1.710,81 Eur (51.540 Sk).

Odvolaťel poukazuje na § 53 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a uvádza, že úroky ako cena plnenia sú vyňaté zo súdnej kontroly.

V tomto smere je potrebné poukázať na to, že uvedené platí v zmysle cieľov smernice Rady 93/13 EHS (čl. 3, 4) o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách („smernica“) len za stavu, ak je cena plnenia uvedená transparentne a zrozumiteľne (porov. uznesenie Súdného dvora Európskej únie C-76/10 POHOTOVOSTĚ, s.r.o./KORČKOVSKÁ zo dňa 16.11.2010).

V danom prípade zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi účastníkmi konania neobsahuje údaj o úrokoch, ale len údaj o výške mesačnej splátky vo výške 859 Sk (čl. 4). Ani úverové zmluvné podmienky spoločnosti HOME CREDIT SLOVAKIA, a.s., na ktoré zmluva o spotrebiteľskom úvere poukazuje ako na svoju neoddeliteľnú súčasť, neobsahujú žiadnu úrokovú sadzbu (čl. 4-5). Z hlavy 5 § 1 tretia veta je zrejmé, že „Výška úroku sa zistí ako rozdiel súčinu výšky mesačnej splátky zníženej o výšku poplatku za vedenie úverového účtu a v prípade poistení o výši úhrady za poistení, a počtu splátok a výšky poskytnutého úveru (viď údaje v ÚZ).“

Podľa § 4 ods. 5 ZoSÚ, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Účelom právnej úpravy (§ 4 ods. 5 ZoSÚ) je bez akýchkoľvek pochybností aj poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Ten má totiž právo byť informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch. Žalobca ako dodávateľ má preto zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaj o výške úrokov a poplatkov, a to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky v zmluve neuvedené (§ 4 ods. 5 ZoSÚ). Informácia spotrebiteľa o úrokoch a poplatkoch má podstatný význam z dôvodu, že prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný však túto možnosť nemal, keďže výška úroku a poplatkov nie je uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 245/2010).

Odvolačiaci súd sa v celom rozsahu stotožňuje so záverom prvostupňového súdu, že vzhľadom na to, že zaplataenie zmluvnej pokuty nie je súčasťou úverovej zmluvy č. 3708123253, ktorá je účastníkmi podpísaná, nemožno akceptovať tvrdenia žalobcu o platnom dojednaní zmluvnej pokuty.

Zmluvná pokuta žalovaného nemôže zaväzovať, pretože nie je obsiahnutá v žiadnom akte, ktorý by žalovaného zaväzoval. Takýmto aktom nie sú ani všeobecné obchodné podmienky, ktoré nie sú podpísané (§ 40 ods. 1, 3 OZ ; porovnaj 2Cdo 245/2010) a navyše bez platnej inkorporačnej doložky.

Podľa § 40 ods. 3 OZ písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

Úverové podmienky žalovaná nepodpísala, a preto má odvolací súd za to, že pre nedodržanie zákonom vyžadovanej písomnej formy nejde o platný právny úkon. „Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne výmenných listoch, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. V konaní nebola zo strany účastníkov doložená rozhodcovská zmluva vo forme osobitnej zmluvy. Základná podmienka pre konštatovanie existencie rozhodcovskej zmluvy vo forme rozhodcovskej doložky k zmluve je písomná forma. Písomná forma je zachovaná, ak je obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami. (rozhodnutie vo veci 2Cdo 245/2010).“

Odhládnuv od nedostatku písomnej formy odvolací súd už v minulosti judikoval, že všeobecné obchodné podmienky, ak sa majú stať súčasťou zmluvy, môže sa to udiať prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky. Netransparentnú inkorporačnú doložku zároveň judikoval ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. O netransparentnú inkorporačnú doložku ide aj vtedy, ak ju súd uvedie menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy.

K tomuto názoru pristúpil odvolací súd z dôvodu, že práve inkorporačná doložka môže privodiť závažné následky pre spotrebiteľa a predmetná vec je toho príkladom. Spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. Práve miniatúrne písmo, pri čítaní ktorého sa stráca orientácia a vyžadujú sa pomôcky, môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy.

Ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok a uvedenie menšieho písma hodnotí odvolací súd ako nepochopiteľný úmysel, ktorému nemožno za žiadnych okolností poskytnúť ochranu. (porovnaj nález ÚS ČR I. ÚS 342/09)

Neprijateľné podmienky nie sú taxatívne vypočítané a súdna prax ich môže judikovať so zreteľom na skutkové a právne okolnosti prípadu. Súdny členský štátov môžu judikovať, ktoré zmluvné podmienky sú nekalé (porov. C 237/02, *Freiburger Kommunalbauten* cit. „Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 ako nekalú.“

Neprijateľná inkorporačná doložka nemohla privodiť viazanosť všeobecných obchodných podmienok, a teda ani ustanovení o zmluvnej pokute. Správne preto prvostupňový súd nepriznal ani plnenie zo zmluvnej pokuty.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku o trovách konania ako vecne správny (§ 219 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods.1 O.s.p. v spojení s § 224 ods.1 O.s.p. úspešnému žalovanému preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli a neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.